

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
كُوٰنْدِي

گزارش روزنامه تولید بهترین آنیمیشن سال: باور نکو نیها

دقیقه مدام این اتفاق می‌افتد. واقعاً نمی‌دانم
چرا این کار این قدر ارضاکننده است. واقعاً
همین طوره.»

رازداری شدید، خصلت رفتاری استودیو،
نسبت به برنامه‌های در دست ساخت است.
بنابراین مشکل است که بگوییم مثلاً دی‌ون
هم‌اکنون بر روی چه پروژه‌ای کار می‌کند
(هرچند اگر قرار باشد برای سال بعد فیلمی
طراحی و برنامه‌ریزی شود، مطمئناً کارکترهای
آن ماشینهایی هستند که صحبت می‌کنند.
راز سر به مهر دیگر اینکه این فیلم نه فیلم
بعدی آن، کارکتر اصلی اش یک موش فرانسوی
است).

تمرکز نیمه‌مذهبی پیکسار روی شخصیتهای
هر داستان، تیم متخصصان کامپیوتری خود
را بسیار کنجدگاً نموده است. اهمیت تخصص
فنی آنها، کاملاً در جایگاه ورده دوم اهمیت
قرار دارد. در عوض اهمیت تکنیکهای قدیمی
و کلاسیک نقاشی کاملاً محرز است. حتی
برای کارکنان دیارتمانهای مالی و تأمین نیروی
انسانی پیکسار، این را مدیون دانشگاه پیکسار
و مدرسهٔ خانگی آن است که اداره آن بر عهدهٔ
«تلسون» است و در آن هر کارمندی مجاز به
گذراندن ساعتی از اوقات هفتگی خود در آنجا
می‌پاشد.

اد کامل، متخصص کامپیوتر که این
استودیو را در سال ۱۹۸۶ با استیو جابز که
او هم در آن زمان از کمپانی اپل تبعید و از
موفقیت خود نامید شده بود، بنیانگذاری نمود؛
می‌گوید «هنگامی که داستان اسباب‌بازی» را
ساختیم همهٔ منتقدان فقط یک جمله دربارهٔ
این آنیمیشن، نوشند و آن هم اینکه «داستان
اسباب‌بازی» اولین فیلم آنیمیشن کامپیوتری
است و به همین دلیل گروه فنی کمپانی بسیار
به خود می‌پالیدند.»

کمک شخصی کامل، به علم جدید گرافیک
در نوع خود بی‌نظیر است. او نوشه‌برداری بافتی
را ابداع کرد، سیستمی که این امکان را فراهم
می‌نماید تا بافت به گونهٔ ملمس تو واقعی تری
بر سطح کارکتر جریان داشته باشد و بتنه او
به طور مشترک با کس دیگری سیستمی به نام
Catmull-Rom Spline گستردگی آن و عدم شناخت و آگاهی کامل من
از آن، مرا از تشریح جزئیات درباره این سیستم
باز می‌دارد. اما او اولین کسی بود که اعتقاد
داشت بدون یک داستان خوب، هیچ کدام از
این ترفندها به کار نمی‌آید. او می‌گوید «ما به
این اعتقاد خود می‌پالیدیم که داستان اصل کار
و محور اصلی فیلم است؛ پس از مدتی متوجه
شدیم، دیگران نیز همین را می‌گویند. مردم
گفته شما را تکرار می‌کنند، اما آنچه که از نظر
رقابت مهم است؛ این نکته است که آنها کار
شما را تکرار نمی‌کنند؛ فقط گفته شما را تکرار
می‌کنند.»

این مقاله بنا به اعتقاد و اعتماد ما به پیکسار،
عنوان شده است، اینکه تلاش پیکسار برای به

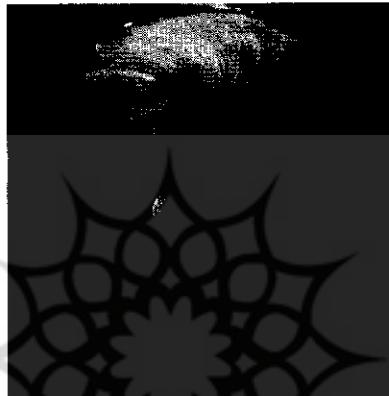
همیشه، چشم‌انداز سرگرمیهای خانوادگی را تغییر
داده؛ «تلسون» در حالی که در محوطهٔ پیکسار قدم
می‌زند و مراقب همکارانی است که با موتورهای
نفرهای رنگ کوچک از بخشی به بخش دیگر حرکت
می‌کنند، می‌گوید «گرچه ما یک جورهایی با عبارت
«سرگرمیهای خانوادگی» مشکل داریم اما این نوع
سرگرمی تا همین اواخر تنها تغییر موجود بود
و این مسئلهٔ خیلی تازه‌ای نیست. مهم‌ترین کاری
که آدمها برای یکدیگر انجام داده‌اند؛ همین بوده
است.» از نظر نلسون پرائزی و علاقمند به عقاید
ارسطو، راز پیکسار ساده است و یا اینکه ساده به نظر
می‌اید، در صورتی که واقعاً پیچیده و مبهم است.

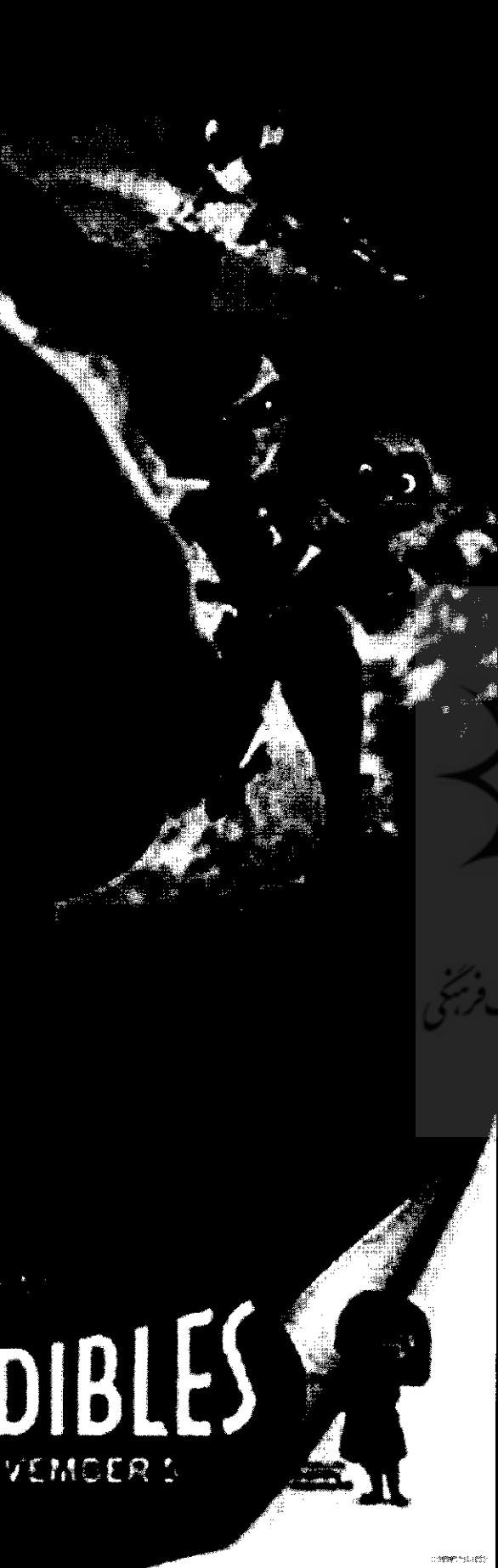
او در حال حرکت به دور ماکت غول‌پیکر
فایر‌گلاسی «آقای باورنگردنی»، یعنی همان
پهلوان پسۀ فیلم جدید این کمپانی، می‌گوید:
«کوهی از تکنولوژی هم نمی‌تواند یک داستان
بی‌از� و بد را به داستان خوبی تبدیل کند؛ تمام
سعی ما این است که تا جایی که می‌توانیم یک
داستان خوب ارائه دهیم.» او به این نکته اشاره
می‌کند که «زندگی یک حشره»، چقدر تحت تأثیر
هفت سامورایی آکیرا کوروساوا است.

هرچند روایت یک داستان خوب به شکل
انیمیشن، مستلزم نوعی شخصیت پردازی غیر عادی
است؛ تلفیقی از بچگی و صبر و تحمل و بزرگسالی.
دفترهای پیکسار هم، به منظور محافظت و حمایت
از این شخصیتهای غیر عادی، طراحی شده‌اند. تیم
انیمیشن در اتفاقهای مکعبی، کار نمی‌کنند؛ بلکه در
کلبه‌های کوچک و مینیاتوری چوبی کار می‌کنند
که هر کدام آنها با وسایلی متنوع از جملهٔ کنایه‌های
پوست یوزپلنگ و کلکسیونهای ماشینهای
اسباب‌بازی تزئین شده‌اند. به بیان دقیق‌تر؛ مهارت
کیمیاگری پیکسار در تبدیل ابتکار و خلاقیت به
سوداواری است؛ این کلبه‌ها ارزان‌تر از اتفاقهای
مکعبی رایج و استاندارد تمام می‌شود.

روزهای کاری با یک ساعت کار در سویت باکس
آغاز می‌شود؛ جایی که کارگردان فیلم، انیماتورها و
منتقدان را دور هم جمع می‌کند تا آخرین پلانهای
فیلم را ببینند، اما بیشترین بخش جزئیات کار، درون
کلبه‌ها بر روی مانیتور، شخصیتهای آنیمیشن را صدها
هزار مندان انیماتور، شخصیتهای آنیمیشن را صدها
بار دستکاری می‌کنند و این کار برای کمتر از ۱۰
فربیم از آنیمیشن، روزهای زیادی وقت می‌برد.

دیوید دن، آنیماتور ۳۱ ساله، در حالی که روی
صندلی اتفاق کار مشترک کمپانی نشسته - اتفاق
شبیه بار طراحی شده - می‌گوید «کار یک‌نواختی
است یا لاقل برای کسی که از بیرون به کار نگاه
می‌کند، کسالت‌بار به نظر می‌رسد. کار روی کمتر از
دو دقیقه فیلم، حداقل دو ساعت وقت می‌برد و من
هم واقعاً آدم پر حوصله و صبوری نیستم.» در اطراف
او، همکارانش از بالای مانیتورهای کامپیوترشان به
آثینه‌هایی که روی دیوار نصب شده، نگاه می‌کنند تا
حالت چهره خود را به صورت شخصیتهایی که خلق
می‌کنند؛ منتقل نمایند. «آدم این فیلم را می‌بیند
و وقتی کارکتر آن را می‌بیند فکر می‌کند «اینکه
خود من... اصلاً خود منم...» دوباره یادم می‌افتد
«نه این من نیستم.» یک نفر دیگر است و طی

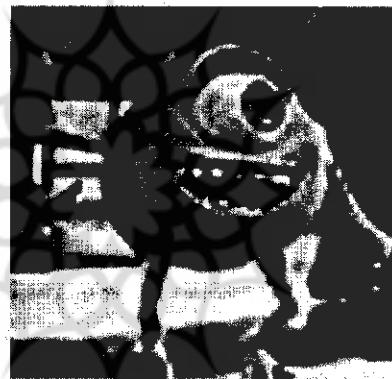
واقعیت نزدیکتر کردن کاراکترها، به همان اندازه که کار مشکلی است، کار بی موردی نیز هست؛ اگر تضمیم دارید سربه سر یکی از هنرمندان استودیو بگذارید؛ کافیست فیلم «پایان فانتزی» (محصول ۲۰۰۱) را یادآوری کنید، The spirits within، بدی که فروش گیشه بدتی نیز داشت و در صدد بود تا حد امکان و با استفاده از بازیگران واقعی، کاراکترها را واقعی جلوه دهد. و اگر می خواهید خودتان را اذیت کنید؛ به دین فیلم جدید قطار سریع السیر قطبی «ساخته برادران وارن بروید. حرکات صورت شخصیت اصلی، برگرفته از سنسورهای حساس به حرکتی است؛ که بر چهره «تام هنکس» اعمال شده است.

براد برد، نویسنده و کارگردان «باور نکردنیها» و البته «غول آهنی» می گوید: «احتمال وقوع چنین امری به جامعه متخصصان افکتهاست یعنی دیجیتالی بستگی دارد که از نظر آنها، خلق یک انسان واقعی در دنیای تصویر، نهایت و غایت هدف کار است. از نظر من، این احتمال‌های ترین عدی است که تا به حال داشته‌ام؛ آنچه که در مورد مدیوم اینمیشن جالب است، خلق مجدد واقعیت نیست، بلکه هدف، نتیجه گیری از واقعیت است.»

بهترین شخصیت‌های انسانی اینمیشن کامپیوترا در نهایت، سمبول هستند و نه موجوداتی واقعی. به هر حال عمیق‌ترین احساسات انسانی به وسیله کاراکترهایی که در نگاه اول، بسیار واقعی هستند، منتقل نمی‌شود (برای اینکه متقاعد شوید، تک‌تک قیافه‌های کاراکترهای فیلم بی‌نهایت پیچیده «اسنوی» ساخت «چارلز شولز» را با

قیافه کاملاً سینمایی «ریچارد گیر» مقایسه کنید).

از منظر کامل، انتخاب بین واقعیت و باورنگیری مهم است و برای خود او، پس از پخش فیلم کوتاه دو دقیقه‌ای «Luxo Jr.» که پیکسار نیز به واسطه آن به شهرت رسید؛ این امر روشن شد. شخصیت‌های اصلی آن، دو لامپ با زاویه مساوی‌اند، یکی کوچک و دیگری بزرگ، یکی در نقش بچه و دیگری در نقش یکی از والدین (پدر

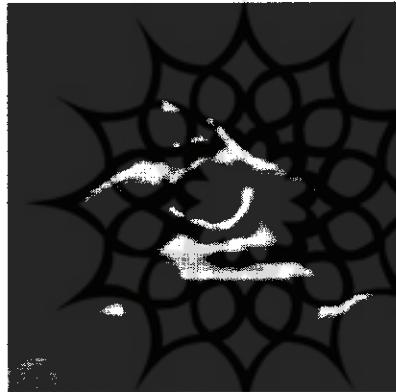
یا مادر)، این بخش مهمی از تکنولوژی جدید بود که ما آن را به مردم نشان دادیم، مردمی از جامعه گرافیک، مردم حق دارند از ما در مورد نحوه ساخت و پرداخت فیلم، یا مثلاً درباره دیگر جزئیات فنی کار پرسند. اما در ذهن اکثر متخصصان گامپیوترا، وقتی جمعیت سالن را ترک می‌کردند، تنها یک سوال وجود داشت: «لامپ بزرگ، پدر بچه بود یا مادر؟» «باور نکردنیها» به عنوان فیلم تولیدی یک کمپانی که به نظر می‌رسد به نوعی فرمولهای جادویی کشف کرده است، زنگ خطری است تا هر آنچه را که پیکسار تا به حال ساخته، کنار بگذارد. شخصیت‌های اصلی آن همگی انسانند. تصویربرداری آن نسبت به تمام آثار تولیدی قبل این کمپانی، ساده‌تر و جزئی‌تر است. زمان فیلم دو ساعت کامل است، حرکت بسیاری از بلاتها آهسته است و یا کاملاً بی‌حرکت و ثابتند، فضای کار تاریک‌تر، فشرده‌تر و پرنگ‌تر است و برخلاف قاعده معمول کارتونها، شخصیت‌های فرعی و حاشیه‌ای در خلال برخی صحنه‌ها عملأ از بین می‌روند و حذف می‌شوند، اما آنچه که در نهایت، بیننده را تکان می‌دهد و تأثیرگذار است، پیام داستان می‌پاشد. همه فیلمهای پیکسار، پیام دارند. اما در جایی که «داستان اسباب‌بازی»، «شرکت هیولاها» و «نمو» به موضوعات تکراری که بچه‌ها از آن آگاهند و یا موضوعات آموزشی می‌پردازند، «باور نکردنیها» به شدت غافلگیر کننده است. بعضی از افراد، از دیگران بهترند. به نظر می‌رسد که نباید کمپودها و حقارتهای آزاردهنده آنها، باعث سر کوب شدن‌شان شود؛ بلکه باید اجازه بدهند، استعدادهایشان هم بروز کند.

در فیلم «باور نکردنیها»، آقای باور نکردنی (کرایک نلسون)، همسرش الاستینگرل (هالی هانتر) و سه فرزند آنها را می‌بینیم که در حومه دلگیر و ساکت شهری فلاتکبار، زندگی می‌کنند. تمام تبصره‌های قانون و لوایح جدید، همگی دست به دست هم

داده‌اند تا سوپر قهرمانها را از کار کنند و دولت، آنان را - طبق برنامه جایه‌جایی اجباری محل زندگی سوپر قهرمانها - مجبور به زندگی ناشناس در محله‌های بی‌نام و نشان و پست نموده است. برای سوپر قهرمانها استفاده از قدرت خارق‌العاده ممنوع شده و به همین دلیل آقای یاورنکردنی که در زندگی معمولی واقعی به عنوان «باب پار» معروف است باید برای شرکت بیمه کار کند.

در اینجا متأسفانه موضوع جدیدی، جامعه را تهدید می‌کند که مستلزم آن است تا «یاورنکردنیها» یکبار دیگر جهان را جاگ دهند. شخصیت‌های اصلی داستان، پیام سیاسی روشن‌فکرانه فوق العاده فیلم را مرتباً متذکر می‌شوند. هنگامی که همه شسخت‌انگیز و خارق‌العاده باشند، دیگر خارق‌العاده‌ای وجود نخواهد داشت. «برد، نویسنده فیلم‌نامه و کارگردان این فیلم و صدایپیشه بازمۀترین کاراکتر - (ادنا) که طراح مد سوپر قهرمانهاست - می‌گوید: «اصلاً به هیچ‌وجه بجهه‌های کوچک نیاید این فیلم را ببینند. بجهه‌ها باید صیر کنند تا بزرگ‌تر شوند. ما واکنش‌های نامطلوب و ناگهانیده‌ای از سوی مردم دیدیم که به طور مثال بچه ۴ ساله‌شان، پس از دیدن این فیلم، خیالاتی و از خود می‌خود شده بود؛ خب من نمی‌خواهم برای راضی کردن یک بچه ۴ ساله از داستان چیزی کم کنم».

«برد» اصلاً در صدد کتمان عصبانیتش از منتقدان نیست، منتقدانی که احتمال شکست این فیلم شاخص را که بی‌شک هم همین طور است - نمی‌دادند و شکست آن را نیز ناشی از آن می‌دانند که فیلم، مناسب بیننده‌کودک نیست. وی می‌گوید «من اصلاً اعتقاد ندارم که اینیمیشن، فقط باید مختص بجهه‌ها باشد. نظر مردم در مورد این فیلم این است: من یک بچه دارم، خب می‌روم فیلم را ببینم، تو هم برو ببین ا هیچ نوع هنر دیگری چنین نیست. واقعاً کوتاه‌فکری است و نمی‌توان تا زمان مرگ

انتظار تماشای این فیلم را کشید.»

در آن زمان، احتمالاً هسته‌ای اصلی تزیین‌کار این بود که اگر داستانی به اندازه کافی خوب باشد، باید همه را حذف کند و حتی شوخيه‌ایی که کودکان از آن سر در نمی‌آورند؛ می‌تواند به تجارت آنها از فیلم بیفزاید. کاتمال در مورد گوسه گیاه‌خوار در فیلم «در جست‌وجوی نمو» که با شرکت در برنامه ۱۲ مرحله‌ای قصد دارد تا با مقوله اعتیاد ماهیها مبارزه کنند؛ می‌گوید: بجهه‌ها در دنیای بزرگ‌سالان زندگی می‌کنند. آنان عادت دارند چیزهایی بشنوند که نمی‌فهمند و در واقع چیزی که زندگی را برای آنها جذاب می‌کند؛ این است که برای فهمیدن مسائل تلاش کنند. بنابراین بهتر بود که برخی چیزهای گنگ که بجهه‌ها از آن سر در نمی‌آورند در داستان فیلم گنجانده شود.»

کاتمال یکی از عددی اعضای استودیوست که به این نکته اشاره می‌کند؛ خوشحال است که رقبایش خصوصاً دریم و رکر - به نظر از این موضوع آگاه نیستند و در عرض تولیدات ساخته شده با ولخر جیهای افراطی در زمینه جلوه‌های ویژه را، یا بنت سود پیشتر و تسلط بر گیشه، روانه بازار فروش می‌کنند. اما اکثر کارکنان پیکسار، گفتۀ رندی نلسون را قبول دارند که شما فقط باید تلاش خود را بکنید، موقفيت شما بسته به کار دیگری نیست. ما از دیدن موقفيت دیگران نیز خوشحال می‌شویم. از این قبیل حرفاها زیاد می‌شنوید و همچنان این تأثیر را روی شما می‌گذارد که این حرفاها تا حدودی ریاکارانه است؛ اما پیکسار به این حرفاها اهمیت نمی‌دهد. در حقیقت شاید سایر استودیوهای سر در نیاورند که چطور می‌توان از یک اینیمیشن کامپیوتویی، فیلمی کلاسیک ساخت. اگر همه منحصر به فرد باشند دیگر هیچ منحصر به فردی وجود نخواهد داشت.

منبع: گاردین
جمعه ۱۲ نوامبر ۲۰۰۴